

PROCES

2-3. jun 2012. Broj 2
Izlazi mesečno
Uređuje: Gordan Brkić

Danas

Mijaft!

INTERVJU: Erion Veliaj, politički aktivista iz Tirane
Potrebna je nova politika

KAKO ŽIVE MLADI U ALBANIJU?

Stanovništvo Albanije je jedno od najmlađih u Evropi, sa svojih 30 godina starosnog proseka. Stariji političari ovu činjenicu shvataju kao kletvu - mladi su uglavnom nezaposleni, a fondovi za visokokvalitetno obrazovanje su sve tanji. Reagujući na ovakvu politiku, mnogi mladi ljudi se opredeljuju za izlazak iz sistema i za emigraciju, ukoliko imaju mogućnosti, uglavnom prema Grčkoj i Italiji! Suočeni sa nedostatkom posla, mnogi mladi ljudi provode vreme u bezbrojnim kaficima i kladionicama. Taj model je jednostavno neodrživ i mora da se promeni. Potrebna je nova politika koja mlade shvata kao priliku, a ne kao teret. Politika koja obezbeđuje veće fondove za škole nego za troškove političara, politika koja stvara radna mesta, a ne bezvredne diplome, politika koja podstiče priliv, a ne odliv mozgova. To je suština današnje političke i generacijske borbe u Albaniji.

KOLIKO JE OMLADINA U ALBANIJU POLITIČKI AKTIVNA?

Politika je predugo bila dosadna, u vlasništvu starih i nesposobnih. To je počelo da se menja. Prvi primer je gradska kuća u Tirani, tokom perioda između 2000. i 2011. godine. Gradonačelnik Rama i mladi umetnici pretvorili su grad u slikarsko platno - od sivog, jednoličnog, sumornog komunističkog grada nastala je šarolika izložba kreativnosti. Mladi su dobili svoja mesta u Gradskoj skupštini i omladinskim skupštinama. Gradonačelnik Rama, vođa progresivne levice, transformisao je levicu u platformu za podršku talentovanoj i stručno osposobljenoj omladini. Civilno društvo je takođe osnaženo početkom 2000. godine. Učestvovao sam u stvaranju omladin-

Učestvovao sam u stvaranju omladinskog protestnog pokreta pod nazivom MJAFT! (dosta!), koji je izrastao iz nezadovoljstva mladih ljudi politikom zloupotrebe i zapostavljanja. Taj pokret je postao poznat po svojim blic protestima koji su kreativno ismevali političare. Posetioci Tirane imali su priliku da vide neobične protestne skupove kao što su pedeset nevesta ispred vlade, magarci ispred parlamenta ili toalet papirom prekrivene državne institucije

skog protestnog pokreta pod nazivom MJAFT! (dosta!), koji je izrastao iz nezadovoljstva mladih ljudi politikom zloupotrebe i zapostavljanja. Taj pokret je postao poznat po svojim blic protestima koji su kreativno ismevali političare. Posetioci Tirane imali su priliku da vide neobične protestne skupove kao što su pedeset nevesta ispred vlade, magarci ispred parlamenta ili toalet papirom prekrivene neke druge državne institucije - sve u svrhu ilustracije ozbiljnih prekršaja principa dobrog upravljanja. Sledeće godine očekuju nas izbori, a mladi se već masovno mobilizuju. Naravno, sama činjenica da današnji premijer ima skoro sedamdeset godina je dovoljna, ali ovde se ne radi o borbi sa njegovom starošću već sa starim političkim mentalitetom u zemlji u kojoj je 2012. godine premijer isti čovek koji je bio premijer i 1992. godine. Većina mladih koji će sada prvi put izaći na glasanje rodili su se nakon pada komunizma i za njih je ovakva situacija neprihvatljiva.

ERION VELIAJ je progresivni levičarski aktivista iz Albanije. Studirao je u SAD i Velikoj Britaniji, a pre nego što se vratio kući i obavezao se za aktivizam na Balkanu, radio je u Latinskoj Americi i Istočnoj Africi za razne međunarodne organizacije uključujući agencije UN i Fonda za otvoreno društvo. 2003. godine osnovao je pokret MJAFT i vodio ga do 2007, protestnu grupu i watchdog organizaciju koja je 2004. godine dobila nagradu UN za civilno društvo. Kasnije se pridružio Inicijativi za evropsku stabilnost, vodećoj organizaciji u promovisanju evropskih integracija. Istovremeno je učestvovao u osnivanju poznatog albanskog tink tenka Agenda i dve priznate publikacije MAPO i JAVA. Socijalističkoj partiji u Albaniji, pristupio je 2011., član je upravnog odbora stranke i radi na poziciji sekretara za omladinu.

KOJA JE PERSPEKTIVA MLAĐE GENERACIJE?

Ja sam optimista i mlade generacije našeg naroda shvatam kao priliku. Albaniji je potreban preporod, a to će se desiti samo ako mladi preuzmu stvar. Mnogi od njih su stekli solidna znanja u oblasti trgovine tokom rada ili studija u inostranstvu. Politika mikrozajmova, javni sektor baziran na kvalitetu kadrova, biznis inkubatori i ukidanje svih pravnih barijera sa kojim se suočavaju mladi preduzetnici, otvoriće ogromne mogućnosti. Imao sam prilike da puno putujem i upoznam se sa mladim Albancima koji postižu izuzetne rezultate u najprestižnijim školama, na Wall Street-u ili u Londonu. Zašto onda ne mogu da postignu isti takav uspeh kod kuće? Ključ je u promeni politike - politika koja deklarativno predstavlja mlade kao budućnost treba da se zameni politikom koja predstavlja mlade kao sadašnjost, to je jedini mentalitet koji daje rezultate!

KAKVA SU VAŠA ISKUSTVA NA PUTU OD AKTIVISTE CIVILNOG DRUŠTVA DO AKTERA U VIŠEPARTIJSKOJ POLITICI?

Jednom aktivista, uvek aktivista, pretpostavljam. Ne slažem se s tim da civilno društvo nije politika. Po mom mišljenju fudbal, umetnost, muzika, nevladine organizacije i mediji su takođe načini za stvaranje promena, podsticanje emocija i ostvarivanje uticaja na društvo - sve su to oblici politike. Međutim, svaka politika se na kraju svodi na brojke - broj glasova birača, glasova poslanika u parlamentu, u kabinetu - drugim rečima, opredeljenost većine za promene. Prema tome, uprkos činjenici da je ulična politika od vitalnog značaja za demokratsko društvo,

ukoliko takva politika ne podstiče birače da glasaju za promene, sveće se na prostu buku. Zbog toga je potrebno ohrabriti veći broj mladih da se uključe u višepartijsku politiku umesto da prepuštaju starijima da zadrže monopol nad politikom. Politika je timski sport koji postaje bolji kad se uključi više ljudi, a ne kad se nalazi u rukama nekolicine. Ja sam odlučio da se uključim!

KOJI SU VAŠI LIČNI CILJEVI?

Ja sam trenutno usred kampanje koja širom zemlje regrutuje i promovise mlade ljude koji su zainteresovani za progresivnu politiku levice. Kampanja nosi naziv "Refresh", po onom poznatom dugmetu u internet pretraživaču koje pritiskamo kad hoćemo da se stranica obnovi ili okrene novi list. Albaniji je očajnički potrebno da se okrene novi list, a to će učiniti mladi za mlade!

KAKVA SU VAŠA ISKUSTVA IZ OSTALIH KRAJEVA SVETA?

Ne razlikuju se mnogo, rekao bih. Mobilni telefoni i društvene mreže su revolucionarizovali omladinsku politiku. Imajući u vidu da je svaki telefon prijemnik, a svaki FB status ili tweet - spiker - možemo reći da su mladi danas povezani i informisani bolje nego ikad. Bilo da ste u Beogradu, Tirani, Havani ili u Kigaliju, politika više nije monopol moćnika. Protest koji se desi u Belorusiji, ponovi se u gradu Čišinai u Moldaviji, dobije puno sledbenika u Kejptaunu i inspirise mnoge Aboridžine u Australiji. Samo deset godina ranije situacija je bila drugačija, dobro je što se promenila i što mladi širom planete koji dele aspiracije prema promenama sada dele iste instrumente koji omogućavaju promene.

Ana Babović, stipendistkinja EFB iz Beograda

Budi promena koju želiš da vidiš u svetu

Ponekad mislim da je živeti u Srbiji, na Balkanu, izazov sam po sebi. Biti mlada osoba na Balkanu, znači da se od malih nogu morate suočavati sa prošlošću, sa procesima koje ne razumete. Morate se truditi da ne postanete žrtva predrasuda, a da istovremeno nastojite da menjate sliku o vama i vašoj zemlji u očima drugih, da biste odagnali predrasude koje postoje. I najvažnije, morate razmišljati i delati u pravcu izgradnje bolje budućnosti, za vas, vaše potomke i vaše okruženje.

„Budi promena koju želiš da vidiš u svetu”, rekao je Mahatma Gandhi. Savremeno društvo funkcioniše po principu po kojem svako mora da se izbori za sebe i da kroji „svoju sudbinu”. Jedna od posledica socijalizma, kao vladajuće ideologije društva u kome sam rođena, jeste upravo to da uvek od nekog drugog očekujemo da nešto uradi za nas, dok smo sami vrlo retko spremni da sami učinimo nešto za sebe i svoje okruženje. To je jedna od glavnih stvari koje me motivišu na aktivizam. Verujem da se promene u društvu mogu dešavati samo onda kada smo mi spremni da se uložimo u njihovo kreiranje, da damo sve od sebe da svoje okruženje učinimo boljim. Samo onda kada svi budemo spremni da menjamo sebe, svoje loše osobine, i stvari kojima nismo zadovoljni, možemo očekivati da se u društvu dogode promene koje želimo da vidimo i živimo. Generacija kojoj pripadam, i veliki broj ljudi koji me svakodnevno okružuju, čini veliki broj inteligentnih i obrazovanih ljudi koji su dosta uložili u sebe i lični razvoj, ali koje je život, i neretko politička situacija u zemlji, učinila takvim da osećaju od-

bojnost prema političkom aktivizmu. Ovi ljudi nisu apolitični, naprotiv, oni imaju veoma jasne stavove o politici i dešavanjima u zemlji, ali se često nalaze u stanju apatije i osećaja da se ništa ne može promeniti, kao i da su mnogi procesi uzaludni. Mislim da generacija kojoj pripadam ima puno potencijala da napravi promene u društvu, potrebna je samo sila da ovu kritičnu masu koja se stvara pokrene iz stanja inercije.

Ne dozvoljavam sebi luksuz da stvari posmatram iz lokalne perspektive. Plašim se da se, ako stvari posmatramo strogo lokalno, ako ne vidimo dalje od svog miromosa, lako može desiti da budemo zadovoljni jer zapravo nismo svesni pojava koje nas okružuju. U današnjem globalizovanom svetu, promene i inovacije se događaju brzinom svetlosti, i stoga svako stajanje predstavlja nazadovanje. Mislim da mala zemlja, kao što je Srbija, mora jako mnogo da se trudi da bi mogla da ide u korak sa ostalim zemljama Evrope i sveta.

Program stipendiranja EFB je jedno veliko životno iskustvo. Stipendija u nema-

ckom Ministarstvu finansija omogućila mi je da radim sa profesionalcima, koji su spremni da vam prenesu svoje znanje, da zajedno sa vama rade na ostvarenju ciljeva, koji su otvoreni da čuju novo mišljenje i pokušaju da stvari vide na drugačiji način i iz drugačije perspektive. Ipak, ako pomerimo fokus sa onoga što je očekivano, nova znanja i kontakti koje sam stekla, program mi je omogućio da boravim u zemlji koja je sistemski uređena, u kojoj se znaju „pravila igre”. Smatram da je za ambicioznog, talentovanog i uspešnog igrača, kao i za onog koji je manje uspešan, izuzetno važno da zna kakve će rezultate doneti njegov rad.

Edvard Mitevski, stipendista EFB iz Skoplja

Svi smo mi Evropljani

Verujem da jedan od najzabudljivijih izazova za mlade u Makedoniji, a naročito za mlade intelektualce, jeste kako doprineti procesu suštinske transformacije makedonskog društva. Danas pripadnici „moje generacije” nose veću društvenu odgovornost bez obzira da li su angažovani u vlasti, javnim institucijama ili nekom drugom sektoru. To nam omogućuje da našu realnost krojimo u skladu sa našim pogledom na svet, potrebama i shvatanjima. Sada kada smo ušli u soficiraniju fazu reformi, potrebno je da preuzmemo odgovornost ukoliko želimo da živimo u skladu sa vrednostima kojima težimo kao što je demokratija, vladavina prava i ljudska prava za sve, bez razlikovanja religije, etnikuma ili rase. Na kraju krajeva, sistem u kojem želimo da živimo je predodređen vrednostima koje gajimo.

Mene motiviše jedinstvena prilika da doprinesem tekućem reformskom procesu u svom društvu. To me navelo da se nakon nekoliko godina studija u inostranstvu vratim kući i angažujem se. Verujem da su akademski kapital, međunarodni kontakti i kulturno-loška iskustva koje sam ja i moji zemljaci koji su pošli istim putem, stekli u inostranstvu dodatna vrednost koja doprinese neprestanom procesu društvene transformacije. Svoju generaciju shvatam kao angažovane aktere promena. Moramo da preuzmemo odgovornost i vlasništvo nad procesom stvaranja modernog evropskog društva. Treba da izbegavamo nihilizam i da uvek težimo za nečim višim. S druge strane, treba da ostanemo čvrsti i realistični, jer je usklađivanje principa sa okolnostima, ponekad, jedini način za postizanje rezultata.

Život u različitim okruženima pružio mi je bolje razumevanje kulturnih razlika i veći senzibilitet u njihovom prihvaćanju. Naučio sam da posmatram stvari iz drugačijeg ugla i da uskladim svoja shvatanja sa drugima. Ne postoji dobar ili loš način, već samo drugačiji način. Iskustvo učešća u Programu stipendiranja mladih državnih službenika mi je puno značilo. Verujem da sam sazeo kako lično, tako i profesionalno. Život u Evropskoj uniji mi je potvrdio uverenje da smo svi Evropljani bez obzira da li smo iz Lisabona ili Skoplja. Vrednosti koje gajimo su vrlo slične bez obzira na našu nacionalnost i poreklo ili ubedenja. Naši modaliteti interpretacije i stavovi i odnos prema jednim fenomenima mogu da se razlikuju, ali suština je skoro identična.

Marko Sošić, stipendista EFB iz Podgorice

Biti ljut i bijesan

Mladi u Crnoj Gori dijele sudbinu cjelokupnog društva - nalaze se u vakuumu - intelektualnom, moralnom, kulturnom, materijalnom - svega smo lišeni i svega nam fali. Jednopartijsko jednonumlje i nomenklatura sovjetskog stila, samouvjereno javno zaduživanje na naš račun, urušeni i neslobodni

Svetlana Ćosović, stipendistkinja EFB iz Sarajeva

Preostaje vlastiti trud

Na Balkanu je danas teško biti mlad. Možda je u nekim ranijim periodima to bilo drugačije, ali ovo što naše generacije pamte i osećate na svojoj koži, nikako nisu uslovi kakvi bi trebali biti. Tužno je znati da većina naših prijatelja nije u mogućnosti da priušti sebi putovanje, pa čak ni u okvirima Balkana, da ne govorim o nekoj evropskoj zemlji. Sticajem okolnosti ja sam imala priliku da odem i vidim kako je to negdje drugo, tamo negdje gdje kad si mlad i pun života, imaš priliku da od tog života nešto uradiš. Većini mladih na Balkanu, kao u Bosni i Hercegovini, priliku za putovanjem, nisu priuštili ni roditelji a ni škole i fakulteti, već vlastiti trud i rad, da preko nekog programa dobiju šansu da odu, nauče nešto i upoznaju drugu zemlju. Jednu takvu priliku, ja sam dobila od Evropskog fonda za Balkan, pa sam prošlog ljeta posjetila Austriju i Slovačku, a ovog proljeća Belgiju. S obzirom da svakodnevno provodim vrije-

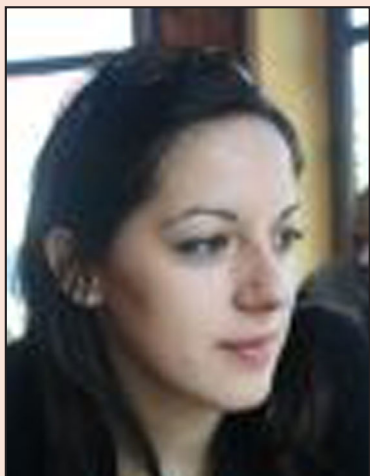
TEMA: Biti mlad na Balkanu

„Mladi, počnite radit na tome da sami mijenjate svoju budućnost!”

MARINA ORSAG
komičarka iz Zagreba

univerzitet, svakodnevna kontaminacija javne sfere identitetskim pitanjima, insistiranje na očuvanju narativa iz devedesetih, skoro nepostojeći kulturni život, intelektualna zatvorenost i nestručni, amaterski pristup svim stvarima - dovoljno da se uklopi tužna slika jednog mladog čovjeka u Crnoj Gori. Ono što ipak uliva najmanje optimizma u pogledu pozicije mladih nije vezano toliko za spoljne činioce, koliko za njih same. Mlađa generacija je uspavana, pati od nedostatka kreativnosti i originalnosti, prosječnosti i, što je najgore, uglavnom je zadovoljna onim što vidi oko sebe. Mladi su mahom zadovoljni i mire se sa stanjem u društvu, političkim elitama, vladom, sistemom obrazovanja, načinom raspodjele bogatstva u društvu, i na kraju - samima sobom. Glas mladih je tihi i konformistički. Polako postajemo još jedan dio velike izopačene slagalice, idealno se uklapajući u postojeća iskrivljenja i deformirane društva.

U toj pomirenosti i letargiji leži ključni problem mladih. Biti bijesan i ljut zbog postojećeg stanja naša je dužnost i obaveza, a u krajnjem, to je zdrav i društveno-koristan stav koji naša stvarnost, uvriježena shvatanja i postojeće vrijednosti zahtijevaju. Postoji mnogo načina da se taj bijes ispolji - prvenstveno mislim na pobunu protiv primitivizma, obrazovanje i rad na sebi, konstantno učenje, usavršavanje - kako bi se suprotstavili učalosti i prosječnosti, srušili palanačke standarde prema kojima je tako ugodno porediti se. Kao generacija krize i oskudice koja je po rođenju na poklon dobila svoju porciju javnog duga po glavi stanovnika, mi moramo raditi više, bolje i kreativnije od naših prethodnika kako bi sebi i sljedećim generacijama stvorili osnove za normalniji život. Najvažnije je međutim obrazovanjem i širim pogleda suprotstaviti se kontaminaciji duha i intelekta idejama iz devedesetih i biti u stanju da pokažemo srednji prst svim pogrešnim i ispraznim vrijednostima i retorikama starijih generacija.

me na internetu, tražajući za novom šansom, mogu reći da je EFB jedna od malobrojnih organizacija nevladinog sektora koja mladima otvara vrata Evrope nudeći im bezbroj prilika i kontakata na tom putu. Obilazak ove tri zemlje za mene predstavlja nezaboravno iskustvo, a cjelokupni program ima neprocjenjivu vrijednost zbog svog sadržaja i činjenice da mi je podario nove prijatelje i kontakte, koji nakon svega ipak najduže ostaju.

KOMENTAR PROCES

Budućnost internet parlamenta

„Mladi su budućnost! Mladi su bunтовni! Mladi su skloni eksperimentiranju! Mladi nose promjenu! Mladi su otvoreniji za promjene nego stariji! Mladi se protivte ustaljenim pravilima! Mladi su tu da mijenjaju svijet! Takve i slične izjave čuju se vrlo često”, navodi istraživačica Julija Kranjec iz Centra za mirovne studije.

To su klišei i fraze kojima se društvo istorijski opremilo za svako doba. Još uvek mnogi iz našeg regiona pamte da je komunističko i samoupravno društvo druge polovine XX veka obilovalo takvim parolama, a na čelu države bio je nezamenljivi sve do svoje smrti i retko se dešavalo da neko mlad dobije priliku da značajno učestvuje u kreiranju društva. Kada se krajem osamdesetih godina pojavila sila promjena Evrope, opet su najvažnije odluke o miru i ratu donosili stariji.

I oni su menjali svet, krojili mapu Evrope, pokretali nacionalne snage mladih čija su uzburkana osećanja pripadnosti bila presudna za učešće u besmislu rata. Oni koji su to zburnjeno ili odojbojno posmatrali ostali su zapostavljeni da trpe stid i nelagodju. Današnji mladi u našem regionu su deca onih koji su učestvovali ili se stideli nacionalnih sukoba i razaranja. I svoju decu su uglavnom vaspitavali onako kakvi su tada sami bili. Ali poput svojih roditelja tako se i današnji očevi i majke odnose prema svojoj odrasloj deci bržno i nadmerno, priznajući im da njihovo vreme dolazi, ali posle.

Društva se ne usuduju da dopuste veću odgovornost mladim ljudima. Na Balkanu se aktuelno odvijaju procesi ka evropskim integracijama, mladi ljudi se obučavaju za buduće lidere, administraciju, think

tenkove, istraživače. Njihov svet je izgrađen na temeljima društvenih mreža i tu je sve podložno kritici i podrivanju. S takvim komunikacionim odnosima oni su stvarni lideri društvenih kretanja, politika i kulturnih obrazaca. Budućnost se iz nacionalnih medija seli na mreže i postaje već realna. Još uvek se paralelno valjaju glomazni državnih sistemi kao stare kočije vladarskih porodica. Na prvom krivini razvlače se točkovi njihovog dvorskog mehanizma i moraću da staro gvozdje. Skora istorija će biti pisana o odlukama sa sednica internet parlamenta. U njegovom će sazivu učestvovati „mladi mozgovi” oko kojih se još uvek u našim zastarelim ministarstvima govori kao o odlivnoj masi. To svakako neće biti parlament meren godinama i iskustvom, već idejama i čvrstom argumentacijom.

Bosiljka Vuković, stipendista EFB iz Podgorice

Zamajac kreativnosti i promjena

Kada vam treba pomoć, manje sredine vam daju podršku i potporu. Ali često, te iste male sredine ograniče inovativnost usmjeravajući sve ka osrednjosti. Zbog toga mnogo više energije, promišljanja i planiranja je potrebno svakom pojedincu koji želi da se odupre toj jakoj struji. Ali, sve više pojedinaca se pronalazi i počinje i u Crnoj Gori da se stvara ona kritična masa istomišljenika koja će uskoro, sigurna sam, dati zamajac različitostima, kreativnosti i promjenama. Nažalost, generacije od 20 do 30 godina su slobode koje su im se prižile i otvorile promjenama u društvu nakon devedesetih godina iskoristile veoma ograničeno. Sem povećanja broja putovanja u inostranstvo, mladi nisu iskoristili druge vrste mogućnosti koje imaju i, sem svijetlih pojedinaca, nisu ispoljili spremnosti da pokrenu promjene u svom okruženju. Umjesto toga, čini mi se da je najveći cilj koji su mladi postavili da što

prije dođu na pozicije na koje su sami kao mladi gledali sa pozorenjem. Ponekad moram da se podsjetim iz svoje lokalne perspektive da postoji i drugi svijet. Brzina i dinamika života, dnevne profesionalne i lične obaveze nekad učine moj grad kompletnim svijetom. Srećom, moj prethodni život i prijatelji koju su po stalni podsjetnik na sve ono što se dešava. A svijet, inače, zbog globalizacije i napretka u informacionih tehnologijama postaje sve manji, sve umreženiji i sve dostupniji, što uliva nadu u bolje sjutra. Život u inostranstvu me je formirao, osamostalio, iskristalisao stavove, poglede na svijet, shvatanje šta želim u životu i dokle želim da idem. A shvatila sam da želim da se vratim tamo odakle sam otišla.

Priča o dva imena: Franjo i Slobodan

Glavni protagonisti raspada nekadašnje Jugoslavije, Slobodan Milošević i Franjo Tuđman ostavili su i jedan neobičan trag u ovdvašnjem podneblju. Matičari u Srbiji i Hrvatskoj zabeležili su značajne oscilacije u davanju ova dva imena novorođenčadima.

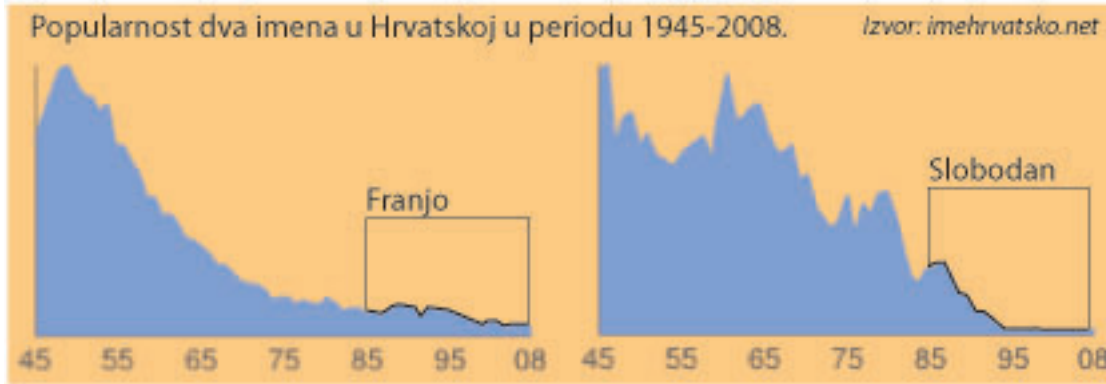
Ime Slobodan u Srbiji najčešće je davano kao deci tekom Drugog svetskog rata i neposredno nakon njegovog završetka. Na listu rado davanih imena vratilo se krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina prošlog veka, kada je Miloševićeva karijera bila u zenitu. Ime Slobodan gubi popularnost nakon što je nekadašnji predsjednik Srbije i SR Jugoslavije izgubio vlast.

Povezanost imenovanja sa aktuelnim političkim prilikama ilustruje podatak da je 90 odsto svih Stefana u 20. stolečju rođeno posle 1986, odnosno nakon godine kada je pokrenuto „srpsko pitanje”. Na isti način, posle Drugog svetskog rata česta imena bila su i Staljinka, Mašinka ili Ratomir.

U Hrvatskoj, u kojoj ime Slobodan spada među 100 najpopularnijih, a najčešće je davano šezdesetih godina prošlog veka, dolazi do njegovog skoro potpunog istiskivanja iz matičnih knjiga krajem osamdesetih, odnosno kada u Srbiji vlast uzima Milošević. S druge strane, ime Franjo, koje nosi oko 20.000 građana Hrvatske (za razliku oko 5.000 Slobodana), bilo je i ranije popularno, ali masovnije ulazi u matične knjige

početkom devedesetih, kada Tuđman dolazi na vlast, a postaje sve ređe pošto s nje odlazi. O politizaciji imena najbolje govori ispodnet poznatog srpskog vaterpoliste Vane Udovičića, koji je prvobitno bio Franjo po dedi, inače Italijanu. Zbog neprijatnosti, čak i batina u školi početkom devedesetih, roditelji su mu promenili ime u Vanja. U Hrvatskoj je na delu najezda stranih imena jer su, na primer, prošle godine, uz tradicionalne vana, Luku, Marka i Petra, dominirali David, Filip i Matej, koji su istisnuli Josipa, Stjepana, Tomislava, Antu i Ivicu.

Kod devojčica rođenih u Hrvatskoj lane su se među najpopularnija imena (Marija, Ana, Ivana, Katarina, Dragica, Kata...), provukle Lana, Mia, Lucija, Lara. Štaviše, ime Ana, tradicionalno drugo najpopularnije, lane je bilo na sedmom mestu. U Srbiji, među ženskim bebama već godinama ubedljivo prednjači ime Milica, prošle godine je u Beogradu na drugom mestu bila Dunja, treća Teodora, četvrta Sara, peta Nina. Među ta stara popularna imena umešala su se i internacionalna imena: Nikolina, Anđela, Petra... Kod dečaka rođenih u Srbiji apsolutno najpopularniji godinama unazad je blijski Luka, lane su u beogradskim porodištima sledili Lazar, Nikola, Vuk, Stefan, Aleksa, Filip, Andrej, a među najpopularnijim su još i Mateja, Viktor, Đorđe, Andrija.

Istraživanje o socio-političkim percepcijama dve generacije, rođenih 1971. i 1991. godine na prostoru Zapadnog Balkana, po narudžbini Evropskog fonda za Balkan sproveo je Ipsos Stratedžik marketing prošle jeseni. Ovo istraživanje pokazuje da su oni rođeni 1991. godine otvoreniji prema evropskim integracijama, kao i prema procesima unutrašnje reintegracije regiona
Celokupno istraživanje na internet adresi http://balkanfund.org/spd/?page_id=148

Okruženje

Emisija broj 5: Biti mlad na Balkanu

TV emisija Okruženje je prvi regionalni talk show i emituje se od 02. aprila 2012. godine u pet država: Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Makedoniji i Srbiji. Evropski Fond za Balkan (<http://www.balkanfund.org/>) i Centar za demokratizaciju i pomirenje u Jugoistočnoj Evropi (www.cdrsee.org) saraduju u produkciji televizijske emisije „Okruženje“. Gradansko društvo na Zapadnom Balkanu već više od dve decenije pokušava da zaleči rane rata, isceli dečije boginje demokratije, pripremi naš deo sveta za istinsko prihvatanje evropskih vrednosti a ne samo za članstvo u Evropskoj uniji. Ka tim ciljevima i EFB i CDRSEE daju svoj doprinos, realizujući zajedno televizijsku emisiju „Okruženje“. Ciklus od pet emisija je završen, a drugi ciklus od dvanaest emisija je u pripremi. Bavili smo se „teškim temama“, sa njima ćemo i nastaviti, ali nećemo zaboraviti ni „sunčanu stranu“ našeg Balkana – bogatstvo muzike, saradnju umetnika i drugih profesionalaca, iskrene napore da se iskorači iz prošlosti i konačno krene ka budućnosti. Eto „Okruženja“ ponovo na zimu, obećali su Hedvig Morvai, izvršna direktorka EFB i Nenad Šebek, izvršni direktor CDRSEE i dosadašnji voditelj emisije.

ALEKSANDAR JOVANOVIKI iz Skoplja: Ova naša generacija je bila suočena sa mnogim izazovima, nasleđenim od starijih generacija. Mislim da je to dovelo i do stvaranja nekog balkanskog geta, u negativnom smislu, koji mi, kao generacija, u proteklih nekoliko godina pokušavamo da srušimo i preobratimo u pozitivan trend.

BOŽANA BEŠLIĆ iz Zagreba: Nas često nazivaju e generacijom, u vrijeme informatizacije i novih tehnologija čovjek je postao asocijalno biće, vrijeme provodi u virtualnom svijetu, pije kavu sa virtualnim prijateljima...

SRDAN HERCIGONJA iz Beograda: Sistemski podrška je neophodna, ali smatram da u svim zemljama na Zapadnom Balkanu ona nedostaje i da su baš zbog toga mladi više okrenuti sebi i svojim vršnjacima, istomišljenicima, sa kojima onda svoje ideje i želje realizuju.

DEJAN RADIĆ iz Banjaluke: Mislim da definitivno ne znamo dovoljno jedni o drugima i da je upravo ta distanca koja je stvorena među narodima u regionu rezultat jednog medijskog kolapsa u kojem smo živeli svih ovih godina.

VESNA JARIĆ iz Beograda: Na Balkanu svaka generacija može da lamentira prostu činjenicu da je svaka generacija imala svoj sopstveni rat, i da svaka generacija može da krivi onu prethodnu, i da prebacuje teret odluka na onu prethodnu i da govori o svakoj sledećoj novoj generaciji kao najezdi novih barbara koje treba civilizovati.

AZRA BEĆIROVIĆ iz Sarajeva: Ja zaista ne znam koji mi je deo umrežavanja važniji vezan za ovo iskustvo sa Evropskim fondom za Balkan. Imala sam još različitih, sličnih iskustava i svaki put zaista ne mogu da procenim da li su mi važniji ljudi koje sam upoznala ili poslovni, profesionalni segmenti koje smo dobili iz tog umrežavanja.

U fokusu Evropskog fonda za Balkan

MLADI DRŽAVNI SLUŽBENICI ŽIVE I RADE U EVROPSKOJ UNIJI

Trenutno 20 stipendista Programa stipendiranja mladih državnih službenika radi pri ministarstvima u Austriji, Nemačkoj, Sloveniji, Italiji, Portugalu i Španiji. Oni će se od 3. do 7. juna okupiti u Briselu na studijskoj poseti najznačajnijim institucijama Evropske unije, a početkom jula će na Mavrovu u Makedoniji imati priliku da se druže na edukativnom seminaru.

Učešćem u ovom programu, stipendisti dobijaju priliku da unaprede znanje engleskog jezika i da nauče još jedan strani jezik; da žive i rade u nekoj državi članici EU; da prošire svoju mrežu saradnika i poslovnih kontakata; da se edukuju u oblastima relevantnim za njihovu profesiju; da steknu nova znanja i veštine; da steknu minimum 19 novih prijatelja iz celog regiona.

NOVI LIDERI

Do sredine jula završiće se izbor nove grupe učesnika Programa za razvoj liderstva. Tridesetoro mladih ljudi iz različitih država Jugoistočne Evrope uključice se u osmomesetni program koji ce početi sa letnjom akademijom u Beču i Bratislavi u septembru, a završiće se sledeće godine sa seminarom na Evropskom koledžu u Brižu i Briselu. Učesnici ce učiti i diskutovati o evroatlantskim integracijama, regionalnoj saradnji, sticati nove veštine iz oblasti liderstva, pregovaranja, komunikacije i menadžmenta. Mreža Programa za razvoj liderstva trenutno broji 180 članova iz 17 država, a ovaj broj aktivnih mladih ljudi koji nastavljaju komunikaciju i saradnju godinama nakon završetka programa se svake godine povećava.

DEBATA U BRISELU, 28. JUNA

Evropski fond za Balkan u saradnji sa Evropskim centrom za politiku i Centrom za demokratizaciju i pomirenje u Jugoistočnoj Evropi, organizuje u Briselu 28. juna debate na temu "Dugotrajni angažman ili nove realnosti Balkana i EU". U panelu ce učestvovati Rosa Balfour, šefica Programa Evropa u svetu EPC Brisel, Hedvig Morvai, izvršna direktorka EFB, Tim Judah, dopisnik Ekonomista s Balkana i Stefano Sannino, direktor Direktorata za proširenje EU, a moderator je Nenad Šebek, direktor solunskog Centra za demokratiju i pomirenje u Jugoistočnoj Evropi.

European Fund for the Balkans

Bringing the Western Balkans closer to the European Union

A joint initiative of the Robert Bosch Foundation, the Compagnia di San Paolo, the ERSTE Foundation and the King Baudouin Foundation